

Statusnotat

Status for udviklingen i antallet af EU/EØS- arbejdstagere som modtager SU – 2019

1. Opsummering

1.1 Opsummering

- Antallet af EU/EØS-borgere, der modtager SU som arbejdstagere, er steget siden L.N.-dommen i 2013. Udgiften til SU til denne gruppe er lidt over 500 mio. kr. i 2018 (2020 PL-niveau). Udgiften i 2018 overstiger således det i SU-reformen fra 2013 forudsatte skøn på 442 mio. kr. før skat og tilbageløb (2020 PL-niveau).
- Udviklingen i antallet af EU/EØS-arbejdstagere på erhvervsakademierne har været faldende fra 2017-2018. På universiteterne og professionshøjskolerne er antallet steget.
- Hver måned kontrolleres det, om EU/EØS-arbejdstagerne fortsat opfylder betingelserne for at modtage SU på baggrund af deres beskæftigelse. På baggrund af den skærpede kontrol er der i årene fra 2014 til 2018 rejst i alt 10.776 tilbagebetalingskrav for støtteårene 2014-2018, svarende til krav for i alt ca. 230 mio. kr. (2020 PL-niveau).

2. SU til EU/EØS-arbejdstagere

Som udgangspunkt skal man være dansk statsborger for at få SU i Danmark. Udenlandske statsborgere kan dog i særlige tilfælde opnå ret til dansk SU. Studerende med udenlandsk statsborgerskab kan således ligestilles med danske statsborgere efter en række danske regler eller – når det drejer sig om statsborgere fra et andet EU/EØS-land – efter EU-retten, herunder reglerne for ligestilling af vandrede arbeidstagere, jf. boks 2.1

Fokus i denne status er de studerende fra EU/EØS-lande eller Schweiz, der har opnået ret til dansk SU ved at blive ligestillet som vandrede arbeidstagere i Danmark efter EU-retten, i notatet kort benævnt EU/EØS-arbeidstagere med SU.

Boks 2.1 Regler for ligestilling af udenlandske statsborgere

Udenlandske statsborgere har mulighed for at søge om at blive ligestillet med danske statsborgere, og dermed opnå ret til dansk SU, efter danske regler eller efter EU-retten, jf. Bekendtgørelse om statens uddannelsesstøtte.

Ligestilling efter danske regler

- Den studerende kom til Danmark sammen med sine forældre (med fast ophold her i landet hos forældrene) før den studerende fyldte 20 år
- Den studerende er gift med en dansk statsborger
- Den studerende arbejder eller har haft arbejde i Danmark i mindst 2 år med minimum 30 timers erhvervsarbejde om ugen
- Den studerende har opholdt sig i Danmark i mindst 5 år
- Den studerende er fra det danske mindretal i Sydslesvig
- Den studerende er omfattet af §2 stk. 2 (flygtninge) eller §2 stk. 3 (familiesammenførte udlændinge) i lov om integration.

Ligestilling efter EU-retten

Den studerende er statsborger i et EU/EØS-land og

- Har status som vandrede arbeidstager i Danmark
- Har været bosat i Danmark i fem år.

Den studerende er:

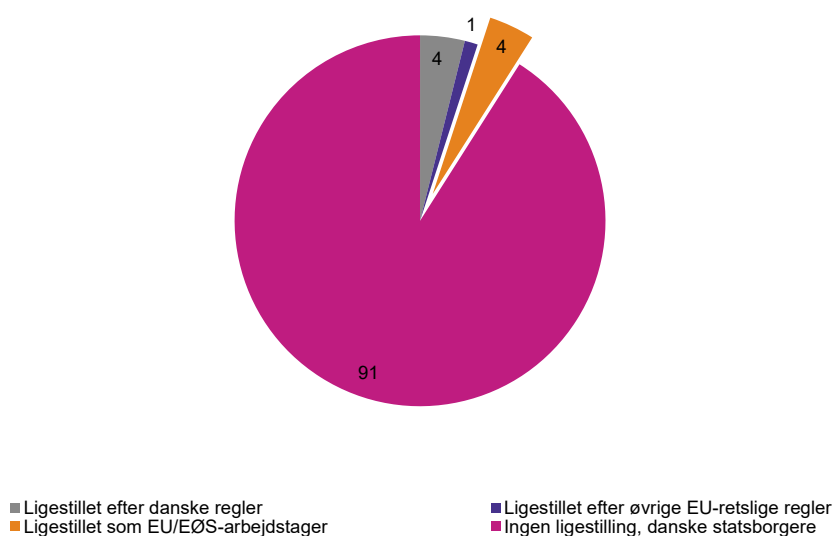
- Barn af en EU/EØS-arbeidstager
 - Gift med en EU/EØS-arbeidstager
 - Forælder til en EU/EØS-arbeidstager
 - I familie med en EU/EØS-statsborger, der har været bosat i DK i fem år.
-

Som følge af EU-Domstolens afgørelse i sag C-46/12, L.N. af 21. februar 2013 har EU/EØS-borgere, der indrejser til Danmark med det hovedformål at studere, i modsætning til praksis før domsafsigelsen, ret til SU, hvis de samtidig har status som vandreende arbejdstagere. Som udgangspunkt skal den studerende have beskæftigelse i mindst 10-12 timer ugentligt.

I 2018 udgjorde EU/EØS-arbejdstagerne 4 pct. af samtlige støttemodtagere på de videregående uddannelser, jf. figur 1.

Figur 1

Støttemodtagere på videregående uddannelser i 2018 fordelt på ligestillingsårsag, pct.

Anm.: Videregående uddannelser på erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter.
 Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

2.1 Metode for opgørelse af udgifterne til SU til EU/EØS-arbejdstagere

Studerende, der er blevet godkendt til at modtage SU som vandreende arbejdstagere i Danmark efter EU-retten, skal opretholde arbejdstagerstatus i hele perioden med SU. Retten til SU bortfalder ved mistet arbejdstagerstatus. Alle EU/EØS-arbejdstagere, der modtager SU, får derfor hver måned deres beskæftigelse kontrolleret i et digitalt kontrolsystem. Der rejses tilbagebetalingskrav for de studerende, der har mistet arbejdstagerstatus.

Uddannelses- og Forskningsministeriet har indført en ny praksis for opgørelse af udgifterne til SU til EU/EØS-arbejdstagere. Statistik for tidligere støtteår opdateres nu løbende, således at der i opgørelsen af støtteudgifter – også for tidligere støtteår – tages højde for den fulde kontrolindsats, jf. boks 2.2.

Boks 2.2 Ny metode for opgørelse af udgifterne til SU til EU/EØS-arbejdstagere

Efter hidtidig metode er de enkelte støtteårs udgifter til SU til EU/EØS-arbejdstagere blevet opgjort og fastlåst efter et årsskifte. Udgifterne for f.eks. 2015 er således blevet opgjort i februar 2016 og er ikke opdateret herefter. Udfordringen ved denne praksis er, at der reelt i de enkelte støtteår opgøres højere udgifter til SU til EU/EØS-arbejdstagere, end hvad der gælder, efter at kontrolindsatsen er gennemført og afsluttet. Denne er typisk gennemført omkring ¾ år efter udbetalingsmåneden. I 3. kvartal af 2019 rejses der således stadig krav, der vedrører udgifter i støtteåret 2018, hvorfor antal støttemodtagere samt den opgjorte udgift til SU til EU/EØS-arbejdstagere i 2018 i denne status forventes fortsat at falde.

Den nye metode betyder desuden, at tidligere opgørelser af EU/EØS-arbejdstagere i de enkelte år i denne status ikke kan sammenlignes direkte med den rapport, der blev forelagt forligskredsen i oktober 2018. På grund af kontrolindsatsen vil opgørelser af udgifter og antal være faldet. I statusnotatet fra oktober 2018 opgjordes udgifterne i 2017 f.eks. til 489 mio. kr. (2020 PL-niveau). I nærværende rapport er effekten af den fulde kontrolindsats medregnet – dvs. udgiften er fratrasket de krav om tilbagebetaling af SU, der er rejst efter årsskiftet. Det betyder, at udgiften i 2017 nu opgøres til 466 mio. kr. (2020 PL-niveau).

2.2 Stigning i antallet af EU/EØS-arbejdstagere

EU-domstolens afgørelse i 2013 og den heraf følgende ændrede praksis har, som tidligere anslået, betydet en stigning i antallet af EU/EØS-arbejdstagere med SU. Antallet af EU/EØS-arbejdstagere med SU er i 2018 11.700, jf. figur 2.

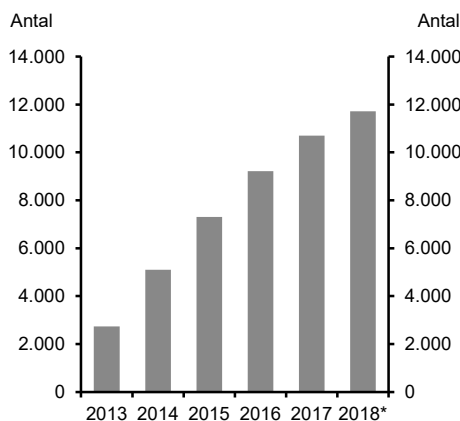
Som det fremgår af *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse* (2013), blev der indarbejdet et loft for merudgifterne til SU efter C-46/12, L.N., svarende til at udgifterne ikke væsentligt må overstige 442 mio. kr. før skat og tilbageløb i 2020 PL-niveau.

SU-udgifterne til EU/EØS-arbejdstagere udgør foreløbigt 513 mio. kr. (2020 PL-niveau) i 2018, og når den fulde effekt af den løbende kontrolindsats er slået igennem skønnes det, at den endelige udgift i 2018 vil udgøre omkring 506 mio. kr. (2020 PL-niveau), jf. figur 3.

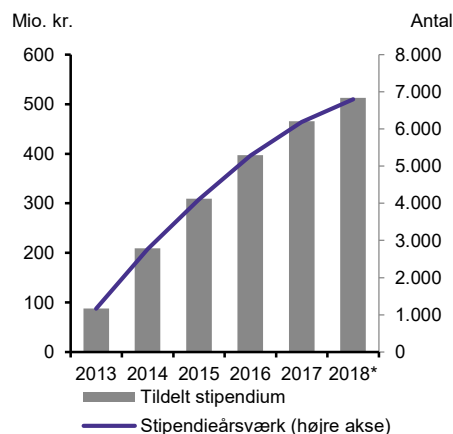
Udgiften i 2018 vil således overskride den aftalte ramme for udgifter til SU til EU/EØS-arbejdstagere.

Figur 2

Antal EU/EØS-arbejdstagere som modtager SU. 2013-2018.

Figur 3

Tildelt stipendie for EU/EØS-arbejdstagere før skat og tilbageløb, mio. kr. (2020- PL-niveau) og antal stipendieårsværk, 2013-2018.

Anm.: Et stipendieårsværk svarer til stipendier i 12 måneder for en eller flere personer.

* 2018 opgørelse af SU til EU-arbejdstagere er foreløbigt og tallene forventes nedjusteret som følge af løbende kontrolindsats.

Kilde: Uddannelses-og forskningsministeriet

Rumænien er det land, der kommer flest EU/EØS-arbejdstagere fra, efterfulgt af Slovakiet og Tyskland, jf. tabel 1.

Tabel 1

EU/EØS-arbejdstagere, som modtager SU, fordelt på statsborgerskab (top 15). 2013-2018.

Lande	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Pct.vis udvikling fra 2017 til 2018
Rumænien	491	954	1.250	1.382	1.393	1.327	-5%
Slovakiet	102	239	493	774	974	1.067	10%
Tyskland	140	325	519	714	866	1.039	20%
Polen	209	379	557	700	876	974	11%
Ungarn	163	374	576	739	847	854	1%
Litauen	431	654	719	751	760	804	6%
Italien	62	134	237	385	499	604	21%
Bulgarien	250	443	571	589	597	544	-9%
Spanien	77	161	261	339	407	514	26%
Tjekkiske Republik	24	76	181	343	468	507	8%
Letland	222	334	418	489	486	440	-9%
Grækenland	54	114	179	230	307	405	32%

Lande	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Pct.vis udvikling fra 2017 til 2018
Island	88	127	183	233	312	374	20%
Sverige	86	157	234	287	315	354	12%
Storbritannien	77	119	172	243	299	353	18%

Anm.: Tabellen medtager de 15 lande med flest EU/EØS-arbejdstagere med SU i Danmark i 2018.

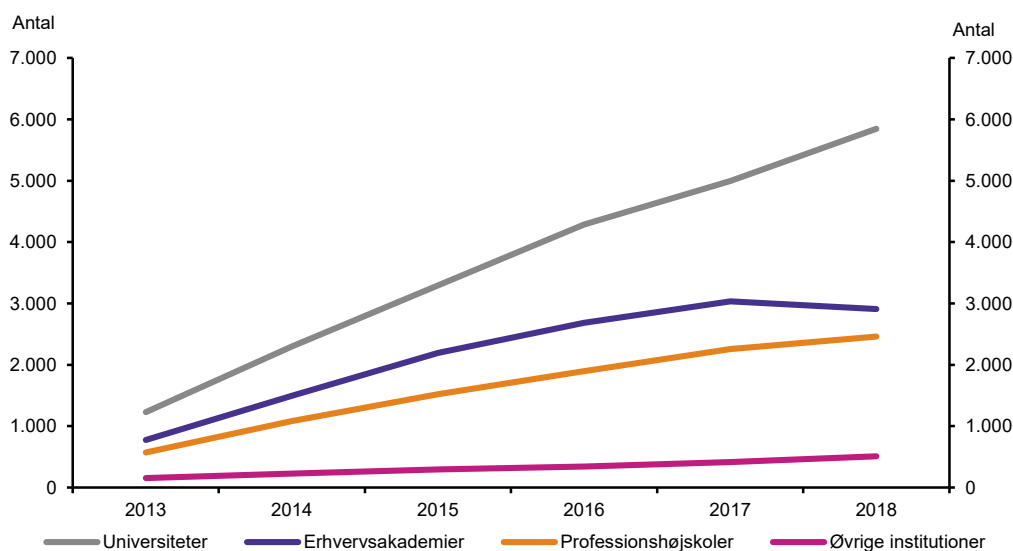
Kilde: Uddannelses- og forskningsministeriet

2.3 EU-/EØS-arbejdstagere som modtager SU fordelt på institutionstyper

Antallet af EU/EØS-arbejdstagere der modtager SU på erhvervsakademierne er faldet med ca. 130 støttemodtagere fra 2017 til 2018. På universiteterne og professionshøjskolerne er antallet steget med henholdsvis ca. 850 og 200 støttemodtagere. Stigningstakten er dog faldet på professionshøjskolerne, jf. figur 4.

Figur 4

Antal EU/EØS-arbejdstagere som modtager SU fordelt på institutionstype 2013-2018

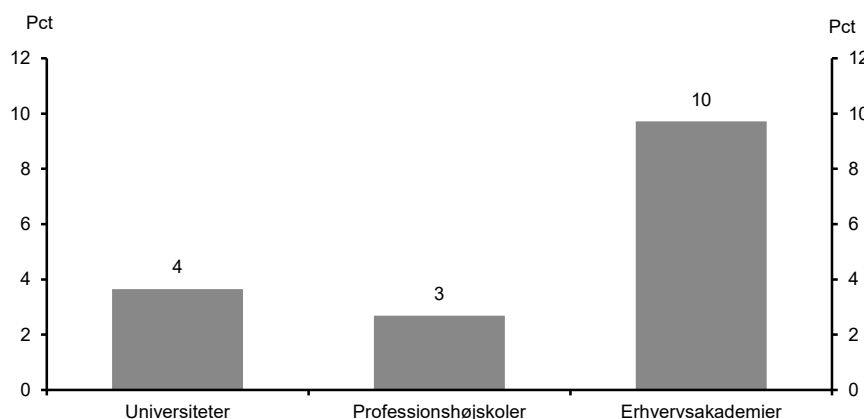
Anm.: Hvis personen har været på flere institutioner i året, er de opgjort på den seneste.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

I 2018 udgør EU/EØS-arbejdstagerne 10 pct. af samtlige støttemodtagere på erhvervsakademierne, 3 pct. på professionshøjskolerne og 4 pct. på universiteterne, jf. figur 5.

Figur 5

Andel af støttemodtagere som er EU/EØS-arbejdstagere med SU 2018

Anm.: Hvis personen har været på flere institutioner i året, er de opgjort på den seneste.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

2.4 Skærpet kontrol

EU/EØS-arbejdstagere, der modtager SU, skal opretholde deres beskæftigelse for at bevare retten til at modtage SU. Som udgangspunkt skal beskæftigelsen have en vis grad af stabilitet og udgøre mindst 10-12 timer ugentligt.

Som aftalt i SU-forligskredsen i *Aftale om reform af SU-systemet og rammerne for studiegennemførelse* (2013), blev en skærpet administrativ praksis indført efter L.N.-dommen, der havde til formål at undgå misbrug. Hver måned screenes alle EU/EØS-arbejdstageres beskæftigelse digitalt, og de studerende, der ikke umiddelbart lever op til kriterierne for beskæftigelse, udtages til manuel kontrol. Det betyder, at de EU/EØS-arbejdstagere, der ikke opfylder beskæftigelseskravet, får stoppet deres SU og modtager et krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt SU.

I årene fra 2014 til 2018¹ er der ved kontrolindsatsen rejst i alt 10.776 tilbagebetalingskrav for støtteårene 2014-2018, jf. tabel 2.

Tabel 2

Krav rejst mod EU/EØS-arbejdstagere for støtteårene 2014-2018, mio. kr (2020-PL)

	2014	2015	2016	2017	2018*
Antal krav	1.333	1.903	2.517	2.722	2.301
Samlet krav, mio. kr.	35	42	54	54	45

¹ Der er også rejst krav om tilbagebetaling i perioden fra januar 2013 til april 2014, men disse krav kan ikke opgøres særskilt.

Anm.: Tallene for især 2018 kan blive opjusteret i løbet af 2019, da krav mod de enkelte støtteår kan rejses løbende. Antallet af rejste krav ved kontrolindsatsen opgjort efter det støtteår, de vedrører.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Bilag – Engelsksprogede uddannelser

Antal engelsksprogede uddannelser

Der var i 2018 426 engelsksprogede udbud på de videregående uddannelser svarende til at 29 pct. af uddannelsesudbuddet er engelsksproget. På top-up-uddannelserne på erhvervsakademierne og kandidatuddannelserne er hhv. 44 pct. og 50 pct. af udbuddene på engelsk, jf. tabel 1.

Tabel 1

Udbud af engelsksprogede videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressource 2018

	Engelsksprogede udbud	Samlet antal udbud	Andel engelsksprogede udbud ift. det samlede udbud af uddannelser
Erhvervsakademier	62	227	27%
Erhvervsakademiuddannelser	30	147	20%
Professionsbachelor (overbygning)	28	64	44%
Professionsbachelor	4	16	25%
Professionshøjskoler	44	265	17%
Erhvervsakademiuddannelser (EA)	13	56	23%
Professionsbachelor (overbygning)	13	36	36%
Professionsbachelor	18	173	10%
Universiteter	320	940	34%
Erhvervsakademiuddannelser		1	0%
Professionsbachelor	4	56	7%
Akademisk bachelor	38	330	12%
Kandidatuddannelser	277	553	50%
Kunstneriske og kulturelle uddannelsesinstitutioner		10	0%
Maritime uddannelsesinstitutioner		11	0%
Øvrige		1	0%
I alt	426	1.454	29%

Anm.: Tabellen viser antallet af udbud, der har haft en tilgang mellem 1/10-2017 og 30/9-2018. Udbud er defineret som en uddannelse på en institution inden for en kommune.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Nye engelsksprogede uddannelser

Der er i 2018 godkendt 18 nye uddannelser, hvoraf 7 af er på engelsk. De 7 nye engelsksprogede udbud er alle kandidatuddannelser, jf. tabel 2.

Tabel 2

Nye uddannelser på universitets-, erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne herunder engelsksprogede uddannelser godkendt siden 2007/2013

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bachelor						
Antal nye	8	1	1	2	6	6
Heraf på engelsk	4	1	1	1	2	0
Andel på engelsk (Pct.)	50	100	100	50	33	0
Kandidat						
Antal nye	19	3	10	3	5	7
Heraf på engelsk	12	1	9	2	4	7
Andel på engelsk (Pct.)	63	33	90	67	80	100
Professionsbacheloruddannelser						
Antal nye	8	4	2	9	8	5
Heraf på engelsk	0	2	1	1	1	0
Andel på engelsk (Pct.)	0	50	50	11	13	0
Erhvervsakademiuddannelser						
Antal nye	11	4	2	1	0	0
Heraf på engelsk	0	1	0	0	0	0
Andel på engelsk (Pct.)	0	25	0	0	0	0
I alt						
Antal nye	46	12	15	15	19	18
Heraf på engelsk	16	5	11	4	7	7
Andel på engelsk (Pct.)	35	42	73	27	37	39

Anm.: Engelsksprogede uddannelser blev ikke selvstændigt akkrediteret på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne før 2013. Årstallet henviser til året for ansøgningen.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Tilgangen af studerende på engelsksprogede uddannelser

21 pct. af tilgangen (danske og udenlandske studerende) til de videregående uddannelser var i 2018 til en engelsksproget uddannelse. På top-up- og kandidatuddannelserne var hhv. 36 pct. og 47 pct. af tilgangen til en engelsksproget uddannelse. På professionsbacheloruddannelserne var det 4 pct. af tilgangen, der tilgik en engelsksproget uddannelse, jf. tabel 3. Der bliver optaget både danske og udenlandske personer på de engelsksprogede udbud. Især på de engelsksprogede kandidatuddannelser er andelen af danskere stor.

Tabel 3

Tilgang til engelsksprogede videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressource, 2017-2018

	2017	2018
Engelsksprogede uddannelser		
Erhvervsakademiuddannelser	2.203	1.863
Professionsbachelor (overbygning)	1.552	1.367
Professionsbachelor	1.343	1.223
Akademisk bachelor	2.725	2.847
Kandidatuddannelser	12.669	12.958
I alt	20.492	20.258
Alle uddannelser		
Erhvervsakademiuddannelser (EA)	12.246	11.620
Professionsbachelor (overbygning)	3.819	3.776
Professionsbachelor	28.209	28.467
Akademisk bachelor	27.446	27.230
Kandidatuddannelser	27.065	27.286
I alt	98.785	98.379
Andel tilgang på engelsksprogede uddannelser		
Erhvervsakademiuddannelser (EA)	18%	16%
Professionsbachelor (overbygning)	41%	36%
Professionsbachelor	5%	4%
Akademisk bachelor	10%	10%
Kandidatuddannelser	47%	47%
I alt	21%	21%

Anm.: Siden 2017 har det været muligt at identificere tilgangen af studerende på top-up og kandidatuddannelserne. Tidligere kunne optaget kun identificeres gennem den koordinerede tilmelding, hvor der ikke er data fra top-up- og kandidatuddannelserne, jf. tabel 15.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets pba. af data fra Danmarks statistik

For at kunne se udviklingen over længere tid, kan man i næste tabel se udviklingen i antal optagne gennem Den Koordinerede Tilmelding. Denne indeholder dog ikke optaget på top-up-uddannelser og kandidatuddannelser, som har den højeste andel engelsksprogede uddannelser.

Andelen af optaget på erhvervsakademiuddannelserne til engelsksprogede uddannelser, er faldet fra 25 pct. i 2015 til 18 pct. i 2017. Desuden er andelen af optagede på bacheloruuddannelserne, som blev optaget på en engelsksproget uddannelse, faldet fra 12 pct. i 2018 til 8 pct. i 2019. Andelen optaget på en engelsksproget uddannelse på professionsbacheloruuddannelser (uden top-up-uddannelser) har i perioden 2013-2019 været konstant omkring 4-5 pct., jf. tabel 4.

Tabel 4

Optag på engelsksprogede videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressource, 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Engelsksprogede uddannelser							
Erhvervsakademiuddannelse	2.459	2.846	2.888	2.607	1.914	1.880	1.874
Professionsbacheloruuddannelse	1.053	1.143	1.171	1.317	1.228	1.174	1.183
Bacheloruuddannelse	2.915	2.960	3.155	3.209	3.372	3.477	2.431
I alt	6.427	6.949	7.214	7.133	6.514	6.531	5.488
Alle uddannelser							
Erhvervsakademiuddannelse	10.561	11.496	11.530	11.234	10.447	10.331	10.707
Professionsbacheloruuddannelse	23.689	23.312	24.511	25.832	25.829	25.890	25.979
Bacheloruuddannelse	29.328	29.377	29.262	29.374	28.895	28.722	29.029
I alt	63.578	64.185	65.303	66.440	65.171	64.943	65.715
Andel optagne på engelsksprogede uddannelser							
Erhvervsakademiuddannelse	23%	25%	25%	23%	18%	18%	18%
Professionsbacheloruuddannelse	4%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Bacheloruuddannelse	10%	10%	11%	11%	12%	12%	8%
I alt	10%	11%	11%	11%	10%	10%	8%

Anm.: Inkluderer ikke top-up-uddannelser (professionsbacheloruuddannelser) og kandidatuddannelser, så disse ikke har optag gennem Den Koordinerede Tilmelding.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet, data fra Den Koordinerede Tilmelding.